

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการอนุบาลลูกปลากะพงขาว

ในปัจจุบันนี้สถานีประมงจังหวัดต่าง ๆ ของทางราชการและฟาร์มเอกชนที่สามารถเพาะพันธุ์ปลากะพงขาวได้มีประมาณ 6 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งสามารถเพาะพันธุ์ปลากะพงขาวได้เป็นจำนวนมากตั้งแต่ปี 2523 เป็นต้นมา แต่ปริมาณปลากะพงขาวที่ออกสู่ตลาดยังไม่เพียงพอับความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากราคาขายปลีกในตลาดทั่วไป ประมาณราคากิโลกรัมละ 70-80 บาท ทั้งนี้อาจเนื่องจากสาเหตุหลายประการ แต่สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งคือ อัตรารอดของลูกปลากะพงขาวจากลูกปลาวัยอ่อน เป็นปลาโตยังต่ำมาก ดังนั้นหากสามารถเลี้ยงปลาให้แข็งแรงตั้งแต่วัยอ่อนโดยสามารถอนุบาลลูกปลาในแต่ละขั้นของการเจริญเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะทำให้ลูกปลาวัยอ่อนแข็งแรง ซึ่งมีผลทำให้อัตรารอดในการนำไปเลี้ยงต่อเป็นปลาเนื้อสูงขึ้น

1.1 ความสำคัญของการอนุบาล

ปลากะพงขาวเป็นปลาทะเลชนิดเดียวที่สามารถทำการเพาะพันธุ์ได้ในปัจจุบัน การเพาะพันธุ์ไม่ว่าจะเป็นวิธีใดวิธีหนึ่งดังได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ไข่ที่ผสมแล้วจะต้องรีบเก็บรวบรวม แล้วล้างไข่ดังกล่าวด้วยยาเหลือง (Acridiflavine) ซึ่งมีความเข้มข้น 5 ส่วนในล้านส่วน ประมาณ 1 นาที แล้วล้างด้วยน้ำทะเลที่สะอาดอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งนำไปใส่ในบ่อเพาะฟัก ซึ่งมีน้ำทะเลที่กรองสะอาดและมีความเค็ม 30 ส่วนใน 1,000 ส่วน ให้อากาศจากบ่อลมอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดระบบน้ำไหลตลอดเวลา ไข่จะฟักเป็นตัวภายใน 17 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิเฉลี่ย 27 องศาเซลเซียส แต่ถ้าอุณหภูมิสูงกว่านี้ไข่จะฟักเป็นตัวเร็วขึ้นกล่าวคือ จะฟักเป็นตัวภายใน 12 ชั่วโมงที่อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส ลูกปลาที่ฟักออกเป็นตัวใหม่ ๆ จะมีถุงอาหาร (Yolk Sac) ติดมาด้วยและถุงอาหารนี้จะค่อย ๆ ยุบและหมดไปภายใน 3 วัน เมื่อถุงอาหารยุบ ปากลูกปลาจะเปิดและลูกปลาจะเริ่มกินอาหารทันทีโดยจะกินอาหารที่มีขนาดเหมาะสมกับปากของลูกปลา ดังนั้น ในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต ลูกปลาจึงต้องการอาหารต่างชนิดกัน ซึ่งลูกปลาวัยอ่อนหรือลูกปลาขนาดเล็กไม่สามารถช่วยตัวเองได้ และถ้าหากในช่วง

ที่ไม่มีอาหารกินอย่างเพียงพอหรือถ้าขาดอาหารแม้ในช่วงเวลาเพียงคืนเดียวลูกปลาจะเริ่มอ่อนแอ ไม่กินอาหาร และจะตายไป เนื่องจากการย่อยสลายของกระเพาะอาหาร นอกจากนี้ลูกปลาวัยอ่อนมักจะอ่อนแอ ไม่มีความอดทนต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เช่นการเปลี่ยนระดับความเค็มของน้ำทะเล อุณหภูมิ และกระแสน้ำ เป็นต้น อีกทั้งปลากะพงขาวเป็นปลาที่กินกันเอง (Cannibalism) จึงยังจำเป็นต้องมีการอนุบาลเพื่อดูแลเป็นพิเศษ โดยการคัดขนาดลูกปลาลบย่อย ๆ เพื่อให้ได้ลูกปลาขนาดใกล้เคียงกันซึ่งมีผลต่อการเจริญเติบโตและการอยู่รอดของลูกปลา จะเห็นได้ว่าลูกปลากะพงขาววัยอ่อนต้องการความดูแลเอาใจใส่อย่างมาก จึงจำเป็นต้องมีการอนุบาลตั้งแต่ฟักออกเป็นตัวจนลูกปลามีขนาดความยาวประมาณ 1 นิ้ว

1.2 รูปร่างลักษณะและขนาดของลูกปลา

ลูกปลากะพงขาวจะฟักเป็นตัวและออกจากไข่ภายในเวลาประมาณ 17 ชั่วโมง โดยมีรูปร่างเหมือนพ่อแม่ทุกประการตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 เรื่องลักษณะภายนอกของตัวปลา

ขนาดของลูกปลากะพงขาวอาจแบ่งได้เป็น 5 ขนาด ตามระเบียบกรมประมงว่าด้วยการจำหน่ายพันธุ์ปลากะพงขาว พ.ศ. 2525 ดังนี้คือ

1.2.1 ลูกปลาอายุไม่เกิน 3 วัน หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า "ไข่ปลา" หรือ "ปลาตุ้ม" ลูกปลากะพงขาวที่ฟักออกเป็นตัวใหม่ ๆ จะมีความยาวเฉลี่ยประมาณ 1.5 มม. มีรูปร่างรูปไข่ขนาดความยาวเฉลี่ย 0.88 มม. หยกน้ำมันปรากฏตอนหน้าสุดของรูปร่างอาหารทำให้ลูกปลายกส่วนหัวขึ้นและว่ายน้ำเป็นมุม 45 ถึง 90 องศากับผิวน้ำ ลำตัวยาวเรียว ด้านข้างแบนและมีจุดสีกระจายไม่เป็นระเบียบ ส่วนตา ช่องทางเดินอาหารและทางปรากฏเห็นชัด ส่วนปากจะปรากฏเห็นชัดเมื่อลูกปลาอายุได้ 3 วัน สำหรับรูปร่างอาหารนั้นจะค่อย ๆ ยุบตัวและหมดไปในที่สุด เมื่อลูกปลาอายุได้ 3 วัน ลูกปลานี้จะมีตัวสีขาวปนน้ำตาล

1.2.2 ลูกปลาขนาดต่ำกว่า 0.5 ซม. หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า "ปลา 15 วัน" ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1.2.2.1 ปลาโรติเฟอร์ คือลูกปลากะพงขาวที่มีอายุตั้งแต่ 3-7 วัน ซึ่งมีความยาวเฉลี่ย 3.6 มม. ตัวมีสีดำ

1.2.2.2 ปลาอติเมียร์ คือลูกปลากะพงขาวที่มีอายุตั้งแต่ 8-15 วัน มีความยาวเฉลี่ยประมาณ 4.4 มม. ตัวมีสีดำ

1.2.3 ลูกปลาขนาด 0.5-1 ซม. หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า "ปลาใบมะขาม" อายุประมาณ 15-20 วัน มีความยาวเฉลี่ย 0.8 ซม. ตัวแบนเหมือนใบมะขามและมีสีดำสลับ

1.2.4 ลูกปลาขนาด 1-1.5 ซม. หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า "ปลาเซนต์" อายุประมาณ 25-30 วัน มีความยาวเฉลี่ยประมาณ 1 ซม. สีของลำตัวลูกปลาจะเปลี่ยนจากดำ เป็นขาว

1.2.5 ลูกปลาขนาด 2.5 ซม.ขึ้นไป หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า "ปลานิ้ว" อายุประมาณ 40 วันขึ้นไป ซึ่งเป็นขนาดที่ผู้เลี้ยงปลากะพงขาวนิยมซื้อไปปล่อยลงเลี้ยงเป็นปลาเนื้อ

1.3 วิธีการอนุบาลลูกปลากะพงขาว

การอนุบาลลูกปลากะพงขาวกระทำได้ในบ่อซีเมนต์ ในกระชังและในบ่อดิน ซึ่งจะอนุบาลลูกปลาวิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับอายุและขนาดของลูกปลา

1.3.1 การอนุบาลในบ่อซีเมนต์ การอนุบาลวิธีนี้เหมาะกับการอนุบาลลูกปลาวัยอ่อนซึ่งเพิ่งฟักออกจากไข่จนถึงขนาดปลานิ้ว ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและการอยู่รอดของลูกปลานี้คืออาหาร นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่สำคัญอื่น ๆ เช่นการเปลี่ยนน้ำ ความเค็มของน้ำ แสงสว่าง อุณหภูมิ และการคัดขนาดเพื่อป้องกันการกินกันเอง การอนุบาลลูกปลากะพงขาวในบ่อซีเมนต์สามารถควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วได้ดีกว่าอนุบาลด้วยวิธีอื่น

1.3.2 การอนุบาลลูกปลาในกระชัง เป็นอีกวิธีหนึ่งในการอนุบาลลูกปลากะพงขาวที่ทำได้ผลดีและสะดวกมาก สามารถอนุบาลลูกปลาได้จำนวนมาก และการสูญเสียมีน้อยเนื่องจากการตรวจตราสามารถทำได้ง่าย และไม่มีปัญหาในเรื่องการถ่ายเทน้ำ วิธีนี้เหมาะสำหรับอนุบาลลูกปลาที่มีขนาดตั้งแต่ 1 ซม. ขึ้นไป จนถึง 1-2 นิ้ว กระชังที่ใช้อนุบาลเป็นอวนตาถี่ โดยนำมาเย็บเป็นกระชังกว้าง 75 ซม. ยาว 150 ซม. และลึก 50 ซม. สถานที่สำหรับแขวนกระชังต้อง เป็นบริเวณที่คลื่นลมสงบมีน้ำทะเลลึกพอสมควร หรือภายในคลองคูส่งน้ำ หรือนากุ้ง โดยแขวนกระชังกับโครงสี่เหลี่ยมที่ทำด้วยท่อประปา แล้วผูกโครงสี่เหลี่ยม

ติดกับโพงซึ่งใช้เป็นที่ลอย หรือจะใช้แพไม้ไผ่เป็นที่ลอยสำหรับแขวนกระชังก็ได้ ส่วนใหญ่มักปล่อยลูกปลาขนาดเดียวกันในอัตราประมาณ 200-300 ตัวต่อกระชัง และทำการแยกขนาดลูกปลาทุก 3 วัน เพื่อป้องกันการกินกันเอง ซึ่งจะให้อัตรารอดสูง

1.3.3 การอนุบาลลูกปลาในบ่อดิน เป็นการอนุบาลลูกปลากะพงขาวที่มีขนาดตั้งแต่ 1 นิ้วขึ้นไป วิธีนี้สามารถอนุบาลได้เป็นจำนวนมากเพราะขนาดบ่อใหญ่กว่าและมีการถ่ายเทน้ำภายในบ่ออย่างสม่ำเสมอ ที่พื้นก้นบ่อจะต้องไม่เป็นโคลนเหลว หรือเป็นตะกอนมากนัก และควรมีร่มเงาให้ด้วยเพื่อกันแดด ขนาดของบ่อที่ใช้มีพื้นที่ 25-50 ตารางเมตร และมีความลึก 80-100 ซม. บ่อควรมีประตูระบายน้ำทั้งสองด้าน และควรตั้งอยู่ริมทะเลมีร่องน้ำติดต่อกับบ่อได้ถึงความหนาแน่นของลูกปลาประมาณบ่อละ 200-400 ตัว

2. การอนุบาลลูกปลาในบ่อซีเมนต์

การอนุบาลลูกปลาในบ่อซีเมนต์ที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นวิธีการอนุบาลลูกปลากะพงขาวในบ่อซีเมนต์ของสถานีประมง ซึ่งพอสรุปได้ว่า เมื่อลูกปลาออกจากไข่แล้วประมาณวันที่ 1 หรือวันที่ 2 จะทำการย้ายลูกปลาจากบ่อพักไปอนุบาลต่อในบ่ออนุบาลซึ่งเป็นบ่อซีเมนต์จนเป็นลูกปลาขนาดต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อจำหน่ายและแจกจ่ายไปยังเกษตรกรและหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สิ่งสำคัญที่สุดในการอนุบาลลูกปลาวัยอ่อนคือ อาหาร แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตและอัตราการรอดตายของลูกปลาวัยอ่อนคือ การเตรียมบ่อและความหนาแน่นในการอนุบาลลูกปลา การเตรียมน้ำและการถ่ายเทน้ำตลอดจนการดูแลและบำรุงรักษา

2.1 อาหารและการให้อาหาร

อาหารที่ใช้อนุบาลลูกปลากะพงขาวอายุ 1-30 วัน ส่วนใหญ่เป็นพวกไรน้ำที่มีชีวิต เพราะลูกปลาวัยนี้ชอบกินอาหารที่มีชีวิต ไรน้ำที่ให้มียหลายชนิดขึ้นอยู่กับอายุและขนาดของลูกปลา การให้ไรน้ำที่มีชีวิตมีผลเสียคือ ไม่สามารถเตรียมอาหารให้ทันกับจำนวนปลาที่นำมาอนุบาล ซึ่งจะทำให้ลูกปลาเหลือรอดน้อยมาก ดังนั้น จึงต้องทราบอย่างแน่ชัดว่าจะให้อาหารชนิดใดแก่ลูกปลาขนาดใด อายุกี่วัน และควรเริ่มทำการเตรียมอาหารตั้งแต่เมื่อใด เพื่อจะได้ให้อาหารนั้น ๆ ทันเวลาและเพียงพอกับความต้องการ ถ้าสามารถเตรียมอาหารให้ทันเวลา

และเพียงพอกับปริมาณลูกปลาที่อนุบาลแล้ว ลูกปลาคงเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และการให้
 ไรน้ำที่มีชีวิตยังเป็นผลดีต่อสภาพน้ำในบ่ออนุบาล คือไม่ทำให้สภาพน้ำเสียเร็ว

ลูกปลาที่ฟักออกมาเป็นตัวใหม่ ๆ ในระยะที่อุทกอาหารยังไม่มีการยุบตัวจะยังไม่กินอาหารใด ๆ ทั้งสิ้น แต่เมื่อลูกปลาอายุ 2 วัน อุทกอาหารจะเริ่มยุบตัวอย่างรวดเร็ว
 เกินกว่าร้อยละ 50 ร่องปากเริ่มปรากฏให้เห็น ปากจะเปิดโดยมีความกว้าง 120-125
 ไมครอน¹ เมื่อลูกปลาอายุได้ 3 วันจะเริ่มกินอาหารทันที ดังนั้น จึงควรเริ่มให้อาหาร
 ครั้งแรกเมื่ออุทกอาหารยุบไป 1 ใน 3 โดยมีชนิดและปริมาณอาหารที่ให้ลูกปลาเมื่ออายุต่าง ๆ
 กันดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ชนิดและปริมาณอาหารที่ให้ลูกปลาเมื่ออายุต่าง ๆ กัน

อายุ (วัน)	อัตราร้อยละของอาหารที่ให้					
	คลอเรลล่า	โรติเฟอร์	อติเมียร์	ไรแดง	กุ้ง, เคย, ลูกน้ำ	ปลาฝ้าย
3 - 7 วัน	10	90	-	-	-	-
8 - 15 วัน	10	75	15	-	-	-
16 - 20 วัน	-	-	50	50	-	-
21 - 30 วัน	-	-	-	80	10	10
30 วันขึ้นไป	-	-	-	50	25	25
40 วันขึ้นไป	-	-	-	-	-	100

¹ 1,000 ไมครอน. เท่ากับ 1 มิลลิเมตร

2.1.1 โรติเฟอร์ (Rotifer) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Brachinosis pliatilis เป็นไรน้ำขนาดเล็ก มีขนาดกว้าง 192.2 ไมครอน และยาว 314.2 ไมครอน กินแหล่งค่อนขนาดเล็ก เช่น Chlorella, Bindiella, Chlamydomonas, Cydotella, Yeast หรือ Bread Yeast ฯลฯ การเตรียมโรติเฟอร์นั้นมีวิธีการยุ่งยากอยู่บ้าง เพราะโรติเฟอร์จะขยายพันธุ์เมื่อมีอาหารจึงต้องขยายคลอเรลล่าก่อนโดยใช้ปุ๋ย $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$ 15 กรัม, $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ 100 กรัม และ Urea 5 กรัม ละลายใส่ลงไปในน้ำทะเลประมาณ 1 ลิตร หลังจากนั้นประมาณ 3-5 วัน คลอเรลล่าจะแพร่ขยายพันธุ์จนมีความหนาแน่นพอที่จะนำไปเลี้ยงโรติเฟอร์ได้โดยเติมคลอเรลล่าลงในบ่อโรติเฟอร์ทุก ๆ วัน และรักษาระดับความหนาแน่นของคลอเรลล่าให้อยู่ในระดับ 30,000 ถึง 50,000 เซลล์ต่อซี.ซี. กระบวนการนี้ เรียกว่า "การเตรียมน้ำเขียว" โรติเฟอร์จะแพร่ขยายพันธุ์จนได้ระดับความหนาแน่นพอที่จะนำไปเลี้ยงลูกปลาได้ภายใน 5-7 วัน แต่ในสภาพการปัจจุบันเนื่องจากการเพาะคลอเรลล่าเสียเวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก จึงอาจใช้ยีสต์ที่ใช้ทำขนมปัง เป็นอาหารของโรติเฟอร์แทนคลอเรลล่าและให้ผลผลิตมากกว่าถึง 10 เท่า แต่การเลี้ยงโรติเฟอร์ด้วยยีสต์พบว่าขาดคุณค่าทางอาหารบางอย่างที่จำเป็นต่อการอยู่รอดของลูกปลารายอ่อน เช่น กรดไขมัน ฉะนั้นทางที่ดีควรเลี้ยงโรติเฟอร์ด้วยอาหารทั้งสองชนิด ซึ่งจะทำได้ถ้าหาอาหารครบบริบูรณ์

การให้โรติเฟอร์เป็นอาหารแก่ลูกปลาจะใช้ฝูงแพลงค์ตอนทะเลเหี้ยประมาณ 100 ไมครอน เก็บรวบรวมโรติเฟอร์จากบ่อพักโรติเฟอร์ใส่ลงในบ่ออนุบาลลูกปลา การให้ต้องคอยตรวจดูการกินอาหารของลูกปลา โดยให้มีโรติเฟอร์ในบ่ออนุบาลประมาณ 5-10 ตัวต่อหน้า 1 ซี.ซี. เพื่อลูกปลาจะมีกินอยู่ตลอดไป ปกติจะให้โรติเฟอร์เป็นอาหารตั้งแต่ลูกปลาเริ่มกินอาหาร คือเมื่อลูกปลาอายุครบ 3 วัน จนลูกปลามีอายุได้ 14 วัน และมักจะใส่คลอเรลล่าลงในบ่ออนุบาลด้วย เพื่อจะได้เป็นอาหารของโรติเฟอร์ที่เหลือจากลูกปลากิน และสามารถสืบพันธุ์วางไข่ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งไข่โรติเฟอร์มีขนาดเฉลี่ย 98.5 คูณ 131.7 ไมครอน นับว่าเหมาะที่จะใช้เลี้ยงลูกปลารายอ่อนด้วย นอกจากนี้การใส่คลอเรลล่าลงในบ่อจะเป็นการช่วยบดบังแสงให้แก่ลูกปลา และช่วยดึงเอาของเสียบางอย่างที่ละลายอยู่ในน้ำเป็นการช่วยปรับคุณภาพน้ำให้อยู่ในสภาพที่ดีด้วย

2.1.2 ไข่แดงต้มสุก โดยนำไข่แดงต้มสุกมาอบด้วยความร้อนสกัดเอาไขมัน ออกและบดละเอียด ละลายน้ำแล้วหยดให้กิน หรือสาดให้กิน อาหารจะลอยตัวที่ผิวน้ำ เป็น ส่วนใหญ่แล้วค่อย ๆ จมลงสู่เบื้องล่าง อาหารชนิดนี้เหมาะกับลูกปลาอายุ 3-6 วัน และจะให้ เมื่อการเตรียมโรติเฟอร์ไม่เพียงพอเท่านั้น เพราะการให้ไข่แดงต้มสุกบดละเอียดนี้ต้อง เปลี่ยน น้ำทุกครั้งที่ให้ในอัตราไม่ต่ำกว่า 1 ใน 3 หรือ 1 ใน 2 ของน้ำในบ่อ และเป็นอาหารที่ ย่อยยาก ทำให้ลูกปลาโตช้ากว่าโรติเฟอร์

2.1.3 อติเมียร์ (Artemia) เป็นไรน้ำเค็มที่มีขนาดพอเหมาะมีคุณค่าทาง อาหารสูง และไม่เป็นสาเหตุก่อให้เกิดน้ำเสีย โดยสามารถเพาะเตรียมได้ง่ายแต่ราคา ค่อนข้างแพง เนื่องจากต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศในรูปของไข่บรรจุในกระป๋องสุญญากาศ เวลาใช้ต้องนำไข่อติเมียร์มาเพาะในน้ำทะเลในอัตราส่วนน้ำทะเล 1 ลิตรต่อไข่อติเมียร์ 1 ช้อนโต๊ะ แล้วให้ออกซิเจนเต็มที่โดยใช้เครื่อง เป่าอากาศให้น้ำหมุนเวียน เพื่อให้ไข่อติเมียร์ ลอยอยู่ตลอดเวลา ประมาณ 24-36 ชั่วโมง ไข่อติเมียร์จะฟักออกเป็นตัว หลังจากนั้นจะแยก ตัวอ่อนของอติเมียร์ออกโดยปิด เครื่อง เป่าอากาศ ทิ้งไว้สักครู่เปลือกไข่และไข่ที่ยังไม่ฟักออก เป็นตัวจะลอยอยู่บนผิวน้ำ ตักขึ้นออกได้โดยสะดวก หลังจากนั้นจึงใช้สายยางดูดตัวอติเมียร์ ซึ่งอยู่กันดังเพาะฟักให้ เป็นอาหารแก่ลูกปลา อาหารประเภทนี้จะให้แก่ลูกปลาที่มีอายุตั้งแต่ 8 วันจนถึง 20 วัน หรือจนกว่าลูกปลาจะกินอาหารประเภทไรแดงได้

2.1.4 ไรแดง เป็นไรน้ำจืดที่สามารถเพาะเตรียมได้ การให้ไรแดง เป็น อาหารแก่ลูกปลาต้องคำนึงถึงความเค็มของน้ำในบ่ออนุบาล โดยปกติระยะที่ให้ไรแดงความ เค็มของน้ำจะอยู่ที่ระดับ 10-15 ส่วนใน 1,000 ส่วน ความเค็มระดับดังกล่าวไรแดงจะตาย ภายในเวลา 15-20 นาที แต่ลูกปลาจะกินเสียก่อนที่ไรแดงจะตาย เป็นการขจัดปัญหา เรื่อง อาหารเหลืออันจะก่อให้เกิดปัญหาน้ำเสียได้ ปกติจะให้ไรแดงแก่ลูกปลา เมื่ออายุ 15 วันขึ้นไป ข้อควรระวังในการให้ไรแดงก็คือ ไรแดงชอบเกิดในแหล่งน้ำที่สกปรก ก่อนให้อาหารประเภท นี้แก่ลูกปลาจึงควรล้างด้วยสารละลายต่างทับทิม เข้มข้นประมาณ 5 ส่วนในล้านส่วน และ ล้างนานประมาณ 2-3 นาที แล้วจึงล้างด้วยน้ำสะอาดอีกครั้งหนึ่ง การให้อาหารลูกปลาจะ ต้องสาดไรแดงให้กระจายไปทั่วๆ บ่อ ไม่ควรให้มากเกินไป ควรให้ทีละน้อย ๆ แต่ให้บ่อย ๆ ประมาณ 5-6 ครั้งต่อวัน

2.1.5 ลูกกุ้ง เคย และตัวอ่อนของแมลง อาหารประเภทนี้ได้แก่ลูกกุ้ง ลูกเคย ตัวอ่อนของแมลงทั่วไป เช่น ลูกน้ำ เป็นต้น อาหารประเภทนี้เหมาะแก่ลูกปลาตั้งแต่ อายุ 21 วันขึ้นไป แต่บางครั้งอาหารเหล่านี้หาได้ยาก แต่ถ้าสามารถหาได้จะเป็นประโยชน์ แก่ลูกปลามาก เนื่องจากทำให้ลูกปลาโตเร็วและแข็งแรง

2.1.6 เนื้อปลาสับละเอียด ลูกปลาที่มีอายุ 21 วันขึ้นไป จะเริ่มฝึกให้กิน เนื้อปลาสับละเอียด แม้ในระยะแรก ๆ ลูกปลาซึ่งไม่เคยชินจะยังไม่ยอมกิน แต่ต้องพยายาม ฝึกเป็นประจำโดยให้อาหารทีละน้อย และให้หลายครั้งในวันหนึ่ง ควรให้กินสลับกับการให้ ไรน้ำมีชีวิตรด้วย เมื่อปลาเคยชินแล้วจึงหยุดให้ไรน้ำมีชีวิตร ให้เฉพาะเนื้อปลาสับเพียงอย่าง เดียว ส่วนเศษอาหารที่เหลือจะดูดออกในคอนเย็น ไม่ควรปล่อยค้างคืนไว้ในบ่อเพราะจะทำให้ อาหารเน่าและเกิดน้ำเสีย ซึ่งเป็นอันตรายต่อลูกปลา

2.2 บ่อนุบาล

บ่อที่ใช้อนุบาลลูกปลากะพงขาว เป็นบ่อซีเมนต์อยู่ในที่ร่ม ขนาดของบ่อกว้าง 3.50 เมตร ยาว 4.75 เมตร ลึก 1.20 เมตร ใส่ น้ำลึก 1.10 เมตร มีท่อสำหรับให้ อากาศ 4 จุด สามารถปล่อยลูกปลากะพงขาววัยอ่อนลงอนุบาลได้ประมาณ 6 แสนถึง 1 ล้านตัว นอกจากนี้อาจจะใช้ถังไฟเบอร์กลาส หรือภาชนะทรงกลมอื่น ๆ ในการอนุบาลลูกปลาก็ได้ แต่ควรเป็นชนิดทึบแสงจะดีกว่าชนิดใส เพราะนัยน์ตาของลูกปลาวัยอ่อนยังไม่สามารถทน แสงสว่างได้ และแสงสว่างมากเกินไปจะมีผลทำให้ลูกปลากินอาหารลดลงอีกด้วย ภาชนะ บรรจุน้ำขนาด 1 ตัน จะสามารถอนุบาลลูกปลาวัยแรกเกิดได้ประมาณ 1-2 แสนตัว

2.3 น้ำและการถ่ายเทน้ำ

น้ำที่ใช้อนุบาลลูกปลาควรเป็นน้ำสะอาด ดังนั้นก่อนใช้อนุบาลลูกปลาควร กรองด้วยผ้ากรองตาละเอียด เพื่อป้องกันสิ่งเจือปนอื่น ๆ โดยเฉพาะไข่ของสัตว์น้ำประเภท อื่น ๆ ติดมากับน้ำ สัตว์น้ำแปลกปลอมเหล่านี้มีทั้งชนิดที่เป็นศัตรูโดยตรง เช่น แมงกะพรุน ตัวเล็ก ๆ ที่สามารถกินลูกปลาเล็ก ๆ ได้ แมงกะพรุนเหล่านี้สามารถกินลูกปลาหมดภายใน เวลาไม่เกิน 7 วัน และมีสัตว์น้ำแปลกปลอมบางประเภทที่เป็นตัวคอยแย่งอาหารของลูกปลา กะพงขาว ดังนั้น น้ำที่จะนำมาใช้ในการอนุบาลควรเป็นน้ำที่ผ่านการกรองแล้ว ซึ่งนอกจาก ป้องกันสัตว์น้ำอื่น ๆ แล้ว ยังช่วยป้องกันเห็บน้ำและเชื้อโรคที่จะมากับน้ำด้วย นอกจากนี้ในการ

อนุบาลลูกปลาจำนวนมากในบ่อซีเมนต์จำเป็นต้องมีเครื่องเป่าอากาศ เพื่อเพิ่มปริมาณออกซิเจนในน้ำให้เพียงพอกับความต้องการหายใจของลูกปลา และเพื่อให้กระแสน้ำหมุนเวียน อันจะทำให้ลูกปลากินอาหารได้ดี

น้ำในบ่ออนุบาลควรมีความเค็มอยู่ที่ระดับประมาณ 28-30 ส่วนใน 1,000 ส่วน และเนื่องจากปลากะพงขาวเป็นปลาน้ำกร่อยซึ่งโดยธรรมชาติแล้วจะพบลูกปลาเล็ก ๆ เข้าไปอาศัยเลี้ยงตัวอยู่ในแหล่งน้ำที่เกือบจืดสนิท จากการทดลองของสถานีประมงจังหวัดสงขลาในการอนุบาลลูกปลาอายุ 1-30 วัน ด้วยระดับความเค็มต่าง ๆ กัน ปรากฏว่าลูกปลาที่อนุบาลที่ระดับความเค็ม 20 ส่วนใน 1,000 ส่วนมีอัตราการรอดสูงถึงร้อยละ 68 และที่ระดับความเค็ม 0 ส่วนใน 1,000 ส่วน ลูกปลาจะตายหมด อย่างไรก็ตามก็ดีขึ้นตอนการอนุบาลลูกปลาไม่ได้หมายความว่าจำเป็นต้องรักษาความเค็มให้คงที่ ณ ระดับ 20 ส่วนใน 1,000 ส่วนตลอดไป ทั้งนี้เพราะจากการทดลองปรากฏว่า ลูกปลาที่อนุบาลอยู่ในน้ำที่มีความเค็ม 20 ส่วนใน 1,000 ส่วนแล้วค่อย ๆ ลดความเค็มลงมาเรื่อย ๆ จนถึงระดับ 10 ส่วนใน 1,000 ส่วน โดยลดวันละประมาณ 1-2 ส่วนใน 1,000 ส่วน ปรากฏว่าไม่มีผลต่ออัตราการรอดแต่อย่างใด การลดความเค็มลงเรื่อย ๆ จนถึง 10-15 ส่วนใน 1,000 ส่วนนี้ ก็เพื่อจุดประสงค์ในการให้อาหารประเภทไรแดง ซึ่งเป็นไรน้ำจืดที่หากความเค็มสูงกว่า 15 ส่วนใน 1,000 ส่วน ไรแดงมักจะตายเร็วทำให้ลูกปลากินอาหารไม่ทัน อาหารจะเหลือมากและมีผลทำให้น้ำเสียด้วย

นอกจากนี้ น้ำที่ใช้อนุบาลลูกปลากะพงขาวควรเป็นน้ำที่มีสภาพเป็นด่างเล็กน้อย คือมี P^H ประมาณ 7.5-8.0 จะเป็นการเหมาะสมที่สุด¹

¹ P^H เป็นดัชนีที่แสดงสภาพความเป็นกรดหรือด่างของน้ำ กล่าวคือ P^H 7.0 หมายถึงเป็นกลาง ถ้า P^H ต่ำกว่า 7.0 น้ำจะมีคุณสมบัติเป็นกรด และความเป็นกรดจะมากขึ้นเมื่อค่า P^H ต่ำลง ๆ จนถึง 1 และในทำนองเดียวกัน P^H สูงกว่า 7.0 น้ำจะมีสภาพเป็นด่าง และความเป็นด่างจะมากขึ้นเมื่อค่า P^H สูงขึ้นจนถึง 14

เมื่อเริ่มให้อาหารแก่ลูกปลาต้องมีการถ่ายเทน้ำ โดยถ่ายเทเพียงบางส่วน คือประมาณ 1 ใน 3 หรือ 1 ใน 2 ก็ได้ และอาจถ่ายเทน้ำทุกวันหรือวันเว้นวันแล้วแต่คุณภาพของน้ำ แต่ในช่วง 10-12 วันแรก ที่ให้โรติเฟอร์จะมีการถ่ายเทน้ำหรือไม่นั้น ไม่แตกต่างกันมากนัก เพราะในช่วงนี้คุณภาพของน้ำไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเป็นการให้อาหารที่เป็นสิ่งมีชีวิต

2.4 การดูแลบำรุงรักษา

เนื่องจากการอนุบาลลูกปลากะพงขาวในบ่อซีเมนต์นั้น เป็นการอนุบาลลูกปลาวัยอ่อนซึ่งต้องการการดูแลเป็นพิเศษ และมีสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่ต้องระมัดระวังดังนี้

2.4.1 การคัดขนาด การคัดขนาดลูกปลาเป็นเรื่องจำเป็นมากและมีผลต่ออัตราการรอดของลูกปลา เนื่องจากปลากะพงขาวนั้น โดยนิสัยตามธรรมชาติเป็นปลาที่กินเหยื่อที่มีชีวิต ดังนั้นเวลาหิวลูกปลาที่โตกว่าจะกินลูกปลาที่เล็กกว่าเป็นอาหาร จึงจำเป็นต้องคอยแยกลูกปลาขนาดเล็ที่โตช้า หรือลูกปลาขนาดใหญ่ที่โตเร็วเอาไปเลี้ยงรวมกันในบ่อที่มีปลาขนาดเดียวกัน การคัดขนาดจะเริ่มเมื่อลูกปลาอายุได้ 2 สัปดาห์ หรือเมื่อพบว่าในบ่ออนุบาลเดียวกันมีปลาต่างขนาดกันและควรคัดขนาดทุก ๆ 3 วัน โดยใช้ภาชนะที่เจาะรูขนาดต่าง ๆ กัน ตามขนาดที่ต้องการคัดลูกปลา เพื่อแยกปลาที่มีขนาดเดียวกันไว้ในบ่อเดียวกัน และให้อาหารอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอจะช่วยขจัดปัญหาการกินกันเองของลูกปลาและจะเป็นผลให้อัตรารอดของลูกปลาสูงขึ้นด้วย

2.4.2 ความหนาแน่น อัตราความหนาแน่นของลูกปลาที่ปล่อยลงอนุบาลในแต่ละบ่อจะต้องมีความสมดุลกับพื้นที่ของบ่ออนุบาลลูกปลาด้วย ถ้าลูกปลาในบ่อมีความหนาแน่นมากเกินไปลูกปลาจะแย่งกันกินอาหารทำให้อาหารไม่เพียงพอลูกปลาจะโตช้า ในขณะที่เดียวกันของเสียจากการขับถ่ายของลูกปลาภายในบ่อจะมีมากซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้น้ำเสียและลูกปลาเกิดเป็นโรคได้ อีกทั้งโอกาสที่ลูกปลาจะกินกันเองก็มีมากเพราะลูกปลาที่โตกว่าสามารถไล่กินลูกปลาที่เล็กกว่าได้ง่ายขึ้น ซึ่งมีผลทำให้อัตรารอดของลูกปลาดำ ได้ผลผลิตน้อย ในทางตรงกันข้ามถ้าลูกปลาน้อยเกินไปทำให้ต้องใช้บ่ออนุบาลมากเกินความจำเป็น ซึ่งทำให้สิ้นเปลืองแรงงานมากและต้นทุนในการผลิตสูงเกินไป

จากการทดลองเลี้ยงลูกปลากะพงขาวในวัยอ่อนในอัตราความหนาแน่นต่าง ๆ กัน ของสถานีประมงจังหวัดสงขลา เมื่อปี 2521 เพื่อศึกษาถึงอัตราความหนาแน่นที่เหมาะสมของการอนุบาลลูกปลากะพงขาว โดยใช้ประโยชน์จากบ่อให้คุ้มค่ามากที่สุด พบว่าควรอนุบาลลูกปลาอายุต่าง ๆ กันในอัตราความหนาแน่นต่อปริมาณน้ำ 1 ดันดังนี้คือ

ลูกปลาอายุ 1 - 7 วัน	จำนวน 60,000 - 100,000 ตัว
ลูกปลาอายุ 8 - 15 วัน	จำนวน 15,000 - 20,000 ตัว
ลูกปลาอายุ 16 - 23 วัน	จำนวน 5,000 - 10,000 ตัว
ลูกปลาอายุ 24 - 30 วัน	จำนวน 2,000 - 5,000 ตัว

2.4.3 โรค โรคที่เคยปรากฏว่า เกิดกับลูกปลามีโรคจากสัตว์เซลล์เดียว

(Ciliated Protozoa) แต่ยังไม่ทราบชนิดแน่นอน โดยจะเกาะตามเหงือกปลาทำให้ปลาเกิดอาการระคายเคือง และมีเมือกหุ้มเหงือกทำให้หายใจไม่สะดวก ปลาที่เป็นโรคนี้อาจมีสีของลำตัวคล้ำผิดปกติ และจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มตามมุมบ่อ โรคที่เกิดขึ้นนี้จะระบาดอย่างรวดเร็ว ทำให้ปลาตายหมดบ่อภายในเวลาไม่เกิน 5 วัน วิธีแก้จะใช้ฟอร์มาลิน (Formalin) เข้มข้น 1 ต่อ 2,000 แช่นาน 10-15 นาที และทำติดต่อกัน 2-3 วัน ปลาจะหายจากโรคนี้อ

ในการอนุบาลลูกปลาที่ดีที่สุดคือ การป้องกันไม่ให้เกิดโรค ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงความสะอาดของน้ำที่ใช้อนุบาล การทำความสะอาดบ่อเป็นประจำ ความสะอาดของอาหารที่ใช้เลี้ยง ฯลฯ เพราะถ้าเกิดโรคขึ้นแล้ว เป็นการยากที่จะรักษาลูกปลาจำนวนมาก ๆ ให้หายได้

2.4.4 อุณหภูมิ ปกติอุณหภูมิในบ่ออนุบาลลูกปลาวัยอ่อนเฉลี่ยประมาณ 27

องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นอุณหภูมิที่เหมาะสมในการอนุบาลลูกปลา เนื่องจากถ้าอุณหภูมิสูงถึง 30 องศาเซลเซียส หรือ 31 องศาเซลเซียส ลูกปลาจะกินอาหารมาก ว่ายน้ำกระวนกระวาย แต่ถ้าอุณหภูมิต่ำกว่า 24 องศาเซลเซียส ลูกปลาจะไม่ค่อยกินอาหารและทำให้ลูกปลาอ่อนแอเกิดโรคแทรกได้ง่าย

2.4.5 แสงสว่าง โดยปกติแล้วลูกปลาจะเคลื่อนที่เข้าหาแสงสว่าง แต่แสงสว่าง

ที่เข้มข้นเกินไปจะมีผลต่อระบบสายตาของลูกปลาเนื่องจากลูกปลากะพงขาวอายุ 1-5 วัน เป็นระยะที่อวัยวะส่วนต่ายังไม่เจริญเติบโตเต็มที่ ไม่สามารถทนต่อแสงสว่างได้ ลูกปลาจึงมักหลบ

แสงไปรวมกันในบริเวณที่มีดเสมอ แสงที่เข้มข้นเกินไปจะทำให้ลูกปลาระยะแรกกินอาหารได้น้อย เป็นผลให้ลูกปลาตายอย่างรวดเร็ว

2.5 การเจริญเติบโตและอัตราการรอด

การอนุบาลลูกปลากะพงขาวในบ่อซีเมนต์ตามวิธีที่กล่าวมาข้างต้นจะได้ลูกปลาขนาด 1 ซม. ประมาณวันที่ 25 และปลาขนาด 1 นิ้ว ประมาณวันที่ 40 ขึ้นไป ซึ่งขนาดความยาวเฉลี่ยโดยวัดจากปลายจงอยปากถึงกระดูกปลายหาง (hypural bone) ของลูกปลาอายุต่าง ๆ ได้แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเจริญเติบโตของลูกปลาอายุ 0 - 60 วัน

อายุ (วัน)	ขนาดความยาวเฉลี่ย (มิลลิเมตร)	หมายเหตุ
ไข่	0.88	เส้นผ่าศูนย์กลาง
0	1.52	เริ่มออกเป็นตัว
1	2.18	
7	3.59	
14	4.36	
20	8.10	
30	12.05	
40	15.25	
50	26.86	
60	30.85	

อัตราการรอดของลูกปลาในแต่ละช่วงอายุ จากการศึกษาและวิจัยของสถานีประมงจังหวัดสงขลาในปี 2520 ปรากฏว่า

- อัตรารอดโดยเฉลี่ยของลูกปลาในช่วง 1-14 วัน เท่ากับร้อยละ 26.71
- อัตรารอดโดยเฉลี่ยของลูกปลาในช่วง 15-30 วัน เท่ากับร้อยละ 75.46

และในปี 2521 ปรากฏว่า

- อัตรารอดโดยเฉลี่ยของลูกปลาในช่วง 1-14 วัน เท่ากับร้อยละ 55.70
- อัตรารอดโดยเฉลี่ยของลูกปลาในช่วง 15-30 วัน เท่ากับร้อยละ 76.11

ดังนั้น อัตรารอดของลูกปลาเมื่ออนุบาลครบ 30 วัน โดยประเมินจากจำนวนลูกปลาทั้งหมดที่ฟักออก เป็นตัวจากแม่ปลาแต่ละตัวพบว่า มีอัตราการรอดเฉลี่ยร้อยละ 40.76

3. แหล่งจำหน่ายพันธุ์ปลาและแหล่งอนุบาลลูกปลากะพงขาวในบ่อซีเมนต์

3.1 แหล่งจำหน่ายพันธุ์ปลากะพงขาว

ในปัจจุบันนี้มีทั้งหน่วยงานของทางราชการและเอกชนที่สามารถเพาะพันธุ์ปลากะพงขาวเพื่อจำหน่ายแก่เกษตรกรผู้มีอาชีพในการอนุบาลลูกปลากะพงขาว ผู้เพาะเลี้ยงและผู้ส่งออกพันธุ์ปลากะพงขาวไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

3.1.1 หน่วยงานของทางราชการ กรมประมงโดยสถานีประมงจังหวัดต่าง ๆ ที่สามารถเพาะพันธุ์ปลากะพงขาวได้ในปี 2525 คือ สถาบันเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งแห่งชาติ จังหวัดสงขลา สถานีประมงจังหวัดสตูล สถานีประมงจังหวัดระยอง และสถานีประมงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การจำหน่ายพันธุ์ปลาขนาดต่าง ๆ นั้นได้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมประมงว่าด้วยการจำหน่ายพันธุ์ปลากะพงขาว พ.ศ. 2523 โดยแต่ละสถานีประมงจะจัดสรรพันธุ์ปลากะพงขาวที่เพาะพันธุ์และอนุบาลได้ ให้แก่เกษตรกรที่ลงชื่อขอจองพันธุ์ปลากะพงขาวไว้ แต่ต่อมาระหว่างวันที่ 16 มิถุนายน 2525 ถึง 31 สิงหาคม 2525 กรมประมงได้ประกาศงดการจำหน่ายพันธุ์ปลากะพงขาวขนาดเล็กให้แก่เอกชนทั่วไป และเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2525 กรมประมงได้ออกระเบียบว่าด้วยการจำหน่ายพันธุ์ปลากะพงขาวซึ่งได้กำหนดวิธีการและราคาจำหน่ายพันธุ์ปลากะพงขาวใหม่ โดยผู้ซื้อพันธุ์ปลากะพงขาวทุกรายจะต้องยื่นใบสั่งจองซึ่งแยกเป็นเพื่อจำหน่ายและเพื่อเพาะเลี้ยง โดยต้องยื่นใบสั่งจองทุกครั้งที่ยื่นขอซื้อพันธุ์ปลา แต่ถ้าการสั่งจอง

พันธุ์ปลา เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้จะต้องแนบแบบแปลนบ่อหรือกระชังอนุบาล หรือบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำไปด้วย เพื่อขออนุมัติจากกรมประมงโดยตรง และเมื่อกรมประมงอนุมัติให้ตามเสนอขอ กรมประมงจะออกใบอนุญาตและนัดหมายให้ไปซื้อพันธุ์ปลาได้ตามจำนวน และจากสถานีประมงที่ระบุไว้ตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติ ส่วนราคาจำหน่ายพันธุ์ปลากะพงขาวขนาดต่าง ๆ ของสถานีประมงในปี 2525 มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ซึ่งได้แสดงไว้ในตารางที่ 3

3.1.2 เอกชน เอกชนที่สามารถเพาะพันธุ์ปลากะพงขาวได้ปรากฏว่ามีน้อยมาก จากการสำรวจปรากฏว่ามีเพียงแห่งเดียวคือ บริษัท ตะวันออกฟาร์ม จำกัด ซึ่งเป็นฟาร์มที่ทำการอนุบาลลูกปลากะพงขาวในบ่อดินขนาดใหญ่ สามารถทำการเพาะพันธุ์ปลากะพงขาวได้ และจำหน่ายพันธุ์ปลากะพงขาวขนาดต่าง ๆ ในราคาเท่ากับฟาร์มอนุบาลอื่น ๆ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ราคาจำหน่ายลูกปลาขนาดต่าง ๆ ของสถานีประมง และฟาร์มเอกชน ในปี 2525

หน่วย : บาท

ขนาดของลูกปลา	สถานีประมง			ฟาร์ม เอกชน
	1 พ.ค., 25	16 มิ.ย., 25	1 ก.ย., 25	
ไม่เกิน 3 วัน	-	-	.10	-
3 - 7 วัน	.05	งดจำหน่าย	-	-
8 - 15 วัน	.15	งดจำหน่าย	-	0.50
ต่ำกว่า .5 ซม.	-	-	.35	0.70
.5 - 1 ซม.	.50	งดจำหน่าย	1.-	1.50
1 - 1.5 ซม.	1.-	1.50	1.50	2.-
1.5 - 2.5 ซม.	2.-	2.50	2.50	3.-
ตั้งแต่ 2.5 ซม.ขึ้นไป	-	-	-	นี้วละ 3 บาท

3.2 แหล่งอนุบาลลูกปลากะพงขาวในบ่อซีเมนต์

เนื่องจากปลากะพงขาวเป็นปลาทะเล ฉะนั้นฟาร์มอนุบาลลูกปลากะพงขาวในบ่อซีเมนต์ทั่วไปจึงควรตั้งอยู่ในแหล่งที่มีน้ำเค็มหรือน้ำกร่อยที่สะอาด การคมนาคมสะดวก และมีกระแสไฟฟ้า จากการสำรวจและศึกษาปรากฏว่า มีฟาร์มอนุบาลลูกปลาในบ่อซีเมนต์อยู่กระจัดกระจายทั่วไป และจะพบมากที่สุดทางแถบฝั่งทะเลตะวันออกของอ่าวไทย และแถบกันอ่าวไทย และอาจจะแบ่งขนาดของฟาร์มได้เป็น 3 ขนาดคือ

3.2.1 ฟาร์มขนาดใหญ่ มีอยู่แห่งเดียวคือบริษัท ศูนย์การเลี้ยงสัตว์น้ำ จำกัด จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นฟาร์มอนุบาลลูกปลากะพงขาวในบ่อซีเมนต์ขนาดใหญ่และสามารถเพาะพันธุ์ได้เอง แต่ได้หยุดกิจการชั่วคราว ตั้งแต่ประมาณเดือนมิถุนายน 2525

3.2.2 ฟาร์มขนาดกลาง คือฟาร์มอนุบาลลูกปลากะพงขาวในบ่อซีเมนต์ที่สามารถอนุบาลลูกปลากะพงขาวขนาดเล็ก ความยาวไม่เกิน 0.5 ซม. อนุบาลได้ครั้งละประมาณ 200,000 - 300,000 ตัว โดยซื้อพันธุ์ปลากะพงขาวจากสถานีประมงและจากเอกชนที่เพาะพันธุ์ปลากะพงขาวได้ ฟาร์มเหล่านี้มีทั้งหมดประมาณ 7 ฟาร์ม ตั้งอยู่ในจังหวัดชายทะเล เช่น จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม เป็นต้น

3.2.3 ฟาร์มขนาดเล็ก เป็นฟาร์มอนุบาลลูกปลากะพงขาวในบ่อซีเมนต์ที่ชาวบ้านทั่วไปทำได้โดยสามารถรับลูกปลากะพงขาวขนาดเล็กซึ่งมีความยาวไม่เกิน 0.5 ซม. เข้ามาอนุบาลได้ครั้งละประมาณ 10,000 - 30,000 ตัว ฟาร์มขนาดนี้มีอยู่ทั่วไป เช่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระยอง ชลบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร ฉะเชิงเทรา และภาคใต้เกือบทุกจังหวัด